

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Savska cesta 62

Poslovni broj: I KŽ-324/2023-5

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Horvatovića, predsjednika vijeća te Maje Štampar Stipić i Sanje Katušić-Jergović, članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice, specijalistice Buge Mrzljak Stenzel, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog M. S., zbog kaznenog djela iz članka 110. Kaznenog zakona ("Narodne novine", broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. – ispravak i 101/17.118/18. i 126/19. – dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika, podnesenim protiv presude Županijskog suda u Velikoj Gorici, broj K-12/2022. od 21. travnja 2023., u sjednici vijeća održanoj 17. listopada 2023.

presudio je

Odbijaju se žalbe državnog odvjetnika i optuženog M. S. kao neosnovane te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobjanom presudom Županijskog suda u Velikoj Gorici, optuženi M. S. proglašen je krivim zbog kaznenog djela protiv života i tijela, ubojstva, iz članka 110. KZ/11., činjenično i pravno pobliže opisanog u izreci presude te je na temelju članka 110. KZ/11. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina, u koju kaznu mu je na temelju članka 54. KZ/11. uračunato vrijeme provedeno u ekstradicijском pritvoru od 16. studenog 2021. do 15. veljače 2022. te vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 16. veljače 2022. pa nadalje.

1.1. Na temelju članka 158. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ br: 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19. , 130/20., 84/21. i 80/22. - dalje u tekstu: ZKP/08.), oštećene B. V. i I. V. sa imovinskopravnim zahtjevom upućene su u parnicu.

1.2. Na temelju članka 148. stavak 6. ZKP/08. optuženi M. S. oslobođen je obveze plaćanja troškova kaznenog postupka iz članka 145. stavak 2. točka 1.-6. ZKP/08. i nužnih izdataka branitelja po službenoj dužnosti.

2. Protiv te presude žale se državni odvjetnik i optuženi M. S..

2.1. Državni odvjetnik žali se zbog odluke o kazni s prijedlogom da Visoki kazneni sud Republike Hrvatske prihvati žalbu i pobijanu presudu preinači u dijelu odluke o kazni, te optuženiku izrekne kaznu zatvora u duljem trajanju.

2.2. Optuženik se žali po branitelju D. M., odvjetniku iz V. G., kako navodi „iz svih zakonom dopuštenih i predviđenih razloga“ s prijedlogom da „Vijeće sukladno odredbi 486. stavak 1. ZKP/08. preinači pobijanu presudu i u odnosu na optuženika donese oslobađajuću presudu, a podredno da temeljem članka 483. stavak 1. ZKP-a ukine pobijanu presudu i predmet vrati na ponovno suđenje“.

3. Spis je, sukladno odredbi članka 474. stavak 1. ZKP/08., dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

5. Žalbe državnog odvjetnika i optuženika nisu osnovane.

U odnosu na žalbu optuženika zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja

6. Iako optuženik u žalbi navodi da se žali iz svih zakonom predviđenih i dopuštenih razloga, iz sadržaja žalbe proizlazi da se žali zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni.

6.1. U odnosu na pogrešno utvrđeno činjenično stanje smatra da je prvostupanjski sud pogrešno osudio optuženika zbog kaznenog djela ubojstva iz članka 110. KZ/11. jer da je u konkretnom slučaju optuženik postupao u nužnoj obrani te da je njegovo postupanje bilo usmjereno isključivo na otklanjanje istodobnog protupravnog napada oštećenika.

6.2. Suprotno žalbenim navodima, prvostupanjski sud je u presudi ispravno utvrdio činjenice koje smatra nespornim, naveo na temelju kojih dokaza je utvrdio sporne činjenice, te detaljnom analizom i ocjenom svakog dokaza za sebe i svih dokaza međusobno kao i obranom optuženika iznio razloge zbog kojih smatra da je nesporno utvrđeno da su se u ponašanju optuženika ostvarila subjektivna i objektivna obilježja kaznenog djela iz članka 110. KZ/11.

6.3. Naime, nisu osnovani navodi iz žalbe optuženika da sud prvog stupnja pogrešno zaključuje da optuženik nije fizički napadnut od oštećenog S. V., jer prvostupanjski sud pod točkom 15. presude detaljno iznosi cijelu dinamiku događaja inkriminiranog dana, pa između ostalog navodi da na temelju provedenih dokaza nalazi utvrđenim da je kritične zgrade došlo i do verbalnog pa i fizičkog sukoba između optuženika i oštećenika, te na temelju kojih dokaza to zaključuje no isto tako iz čega zaključuje da je fizički sukob između optuženika i oštećenika prestao prije nego je optuženik nožem napao oštećenika.

6.4. Nadalje, optuženik se u žalbi poziva na iskaze svjedokinje Lj. J. i svjedoka T. K. iz kojih bi po mišljenju žalitelja, proizlazilo da je tempore criminis optuženik postupao u nužnoj obrani, a ne u namjeri da ubije oštećenika, no njihove iskaze samo paušalno ocjenjuje te ih ne dovodi u vezu s drugim izvedenim dokazima, posebno nalazom i mišljenjem sudsko medicinskog vještaka, koji je detaljno u svom nalazu i mišljenju opisao ozljedu koju je zadobio oštećenik, moguće mehanizme nastanka ozljede, moguće položaje oštećenika i optuženika u trenutku kada je oštećenik zadobio ozljedu, a koji nalaz i mišljenje je prvostupanjski sud detaljno analizirao i doveo ga u vezu s iskazima navedenih svjedoka, obranom optuženika, nakon čega je detaljno iznio razloge zbog kojih smatra da optuženik nije postupao u nužnoj obrani, a koje razloge u potpunosti prihvaća ovaj drugostupanjski sud.

6.5. Ispravno prvostupanjski sud ne prihvaća kao uvjerljivu i životnu obranu optuženika u kojoj je naveo da je nož upotrijebio da bi se obranio od napada oštećenog koji ga je prvo šakom udario u trbuh, a onda rukama uhvatio u predjelu prsa i stisnuo za ruke, te iznio jasne razloge zašto je takva obrana neuvjerljiva i neživotna pa tako uzima u obzir fizičku konstituciju oštećenika koji je bio znatno krupniji i snažniji od optuženika, što nije sporno, izostanak obrambenih ozljeda na tijelu oštećenika, kao i izostanak ozljeda kod optuženika, dubinu ubodne rane oštećenika koja je iznosila 14 cm, koje sve okolnosti dovodi u vezu i donosi ispravan zaključak da je dinamika događaja kako je opisuje optuženik u svojoj obrani neživotna, neuvjerljiva i suprotna drugim provedenim dokazima.

6.6. Nadalje, optuženik se u žalbi poziva na iskaze svjedoka I. Š., D. O., R. B. i S. P. te navodi kako ti svjedoci optuženika opisuju kao mirnu, smirenu i nikada agresivnu osobu, a što prema mišljenju žalitelja dokazuje da optuženik nije reagirao na način kako to obrazlaže prvostupanjski sud, pri čemu žalitelj iskaze tih svjedoka citira samo u dijelu koji njemu odgovara, dok ne navodi u žalbi njihove cjelovite iskaze gdje oni detaljno opisuju promjene u ponašanju koje su vremenom primijetili kod optuženika, a što je sve prvostupanjski sud pravilno cijenio i obrazložio u svojoj presudi.

6.7. Također žalitelj navodi kako prvostupanjski sud pogrešno „zaključuje da je optuženik nož držao u lijevoj ruci jer je prema iskazu svjedokinje S. P. optuženik dešnjak iako je svjedokinja iskazala da misli da je optuženik dešnjak ali nije sigurna“, pa se nadalje poziva na iskaz svjedoka R. B. koji je naveo „da nije siguran ali da bi optuženik mogao biti lijevak jer je hranu konzumirao lijevom rukom“, iz kojih razloga smatra kako sud prvog stupnja nije nedvojbeno utvrdio je li optuženik lijevak ili dešnjak, no ti žalbeni navodi, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, ne dovode u sumnju utvrđenja prvostupanjskog suda. Prvenstveno treba navesti kako je žalitelj, vjerojatno omaškom, u žalbi naveo kako je prvostupanjski sud pogrešno zaključio da je optuženik nož držao u lijevoj ruci, jer iz prvostupanjske presude proizlazi upravo suprotno, da je optuženik kada je nožem ubo optuženika u vrat nož držao u desnoj ruci. Naime, suprotno žalbenim navodima, zaključak o položaju optuženika i oštećenika neposredno prije nego što optuženik nožem ubada oštećenika u vrat, kao vitalni dio tijela, prvostupanjski sud ne izvodi samo iz iskaza svjedokinje S. P., već prvenstveno taj zaključak temelji na nalazu i mišljenju sudskomedicinskog vještaka, koji je prihvatio kao objektivian i stručan, a u kojem vještak detaljno analizira moguću dinamiku događaja i mehanizam nastanka ozljede oštećenika, međusobne položaje optuženika i oštećenika, što je sve ovaj drugostupanjski sud već naveo u ranijem

dijelu obrazloženja ove presude, kada je obrazlagao zašto prihvaća zaključak prvostupanjskog suda da optuženik nije postupao u nužnoj obrani.

6.8. Iz daljnjeg žalbenog navoda proizlazi da optuženik smatra kako je sud prvog stupnja pogrešno ocijenio nalaz i mišljenje vještaka psihijatra te izveo pogrešan zaključak da je optuženik postupio na opisani način „očito iznerviran“ oštećenikovim komentarima o njemu kao strancu. No, niti taj žalbeni navod nije osnovan jer optuženik iz nalaza i mišljenja vještaka psihijatra izvlači samo dio mišljenja, dok zanemaruje da je vještak opisao optuženika kao osobu s disocijalno-narcističkim obilježjima ličnosti koje se manifestiraju slabijom mogućnošću podnošenja unutrašnje napetosti i kontrole impulsa, nepostojanu, površnih socijalnih odnosa koja osobe koje ga značajno suportiraju ne doživljava prijateljski niti im daje značaj u svom životu, slabe empatije prema drugima, sklonu optuživanju drugih i davanju prihvatljivih racionalizacija za vlastita neadekvatna ponašanja, a što je sve prvostupanjski sud, protivno žalbenim navodima, ispravno cijenio prilikom donošenja odluke.

7. Stoga, žalba optuženika zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja nije osnovana.

U odnosu na žalbe državnog odvjetnika i optuženika vezano za odluku o kazni

8. Nisu osnovane žalbe državnog odvjetnika i optuženika radi odluke o kazni.

8.1. Žaleći se zbog odluke o kazni, državni odvjetnik smatra da je prvostupanjski sud optuženiku izrekao preblagu kaznu koja je neadekvatna da se njome ispuni svrha kažnjavanja. Smatra da prvostupanjski sud nije dostatno cijenio utvrđene otegotne okolnosti na strani optuženika dok je pojedine olakotne okolnosti precijenio.

8.2. Tako vezano za olakotnu okolnost koju je cijenio prvostupanjski sud i to osobito teške životne uvjete koji su optuženika nagnali da napusti P. i krene na opasno putovanje do Zagreba, ističe kako je nesporno da je isti prešao put od P. do Republike Hrvatske, tijekom kojeg puta su mu se događale i traumatične situacije, no navodi kako je optuženik lažno prikazao godinu rođenja i činjenicu da nije maloljetnik, a sve kako bi si osigurao stanovita prava i prednosti prilikom traženja azila, da je pružao otpor prilagođavanju u društvo, zbog čega je gubio poslove. Nadalje, da iz psihijatrijskog vještačenja proizlazi da su njegove mogućnosti shvaćanja značenja djela i upravljanja svojim postupcima bile smanjene, u manjem stupnju, zbog čega nije niti bilo mjesta izricanju bilo koje sigurnosne mjere, da dolaskom u Republiku Hrvatsku nije bio odbačen i sam, već da su mu pomoć nudile institucije i druge osobe, o čemu su svjedočili brojni svjedoci, a što sve prvostupanjski sud nije u dovoljnoj mjeri cijenio prilikom odabira visine kazne. Također smatra da sud nije kao olakotnu okolnost trebao optuženiku cijeliti iskazano žaljenje jer da je isto tek formalno i paušalno, iznijeto na samom kraju dokaznog postupka, da optuženik ne priznaje počinjenje kaznenog djela za koje se tereti već da nastoji prebaciti odgovornost na žrtvu.

8.3. Vezano za otegotne okolnosti smatra da prvostupanjski sud nije dostatno cijenio što je optuženik nakon počinjenja kaznenog djela brzo i spretno napustio tramvaj i udaljio se s mjesta događaja, a sve u cilju da izbjegne kaznenu odgovornost te bijeg u I. nakon počinjenog kaznenog djela. Nadalje da je optuženik uzeo bez znanja

stanodavke nož i uputio se u grad, da je djelo počinio na štetu potpuno nepoznate osobe, na javnom mjestu i da ga ništa od navedenog nije odvrátilo od protupravnog postupanja što je sve prema mišljenju žalitelja otegotno. Smatra da se kaznom zatvora u trajanju od 12 godina neće postići specijalna i generalna prevencija te predlaže da sud optuženiku izrekne kaznu zatvora u duljem trajanju.

8.4. Optuženik u žalbi nabraja olakotne okolnosti koje je prvostupanjski sud cijenio optuženiku pa dalje navodi kako se radi o osobi mlade životne dobi koja je pod vrlo teškim i traumatičnim okolnostima napustila svoju zemlju, izloženoj mnogim nesrećama i invaliditetu te da na njegovoj strani egzistira veći broj olakotnih okolnosti intenziteta koji nadilazi onaj uobičajeni, a koje okolnosti je, po mišljenju žalitelja, prvostupanjski sud nedovoljno cijenio. Što se tiče otegotnih okolnosti smatra da je pogrešan zaključak prvostupanjskog suda kada je optuženiku kao otegotno cijenio značajnu količinu kriminalne volje i bezobzirnosti.

8.5. Suprotno žalbenim navodima državnog odvjetnika i optuženika, i Visoki kazneni sud Republike Hrvatske smatra da je kazna na koju je optuženik osuđen primjerena svim okolnostima počinjenja ovog kaznenog djela te da je prvostupanjski sud pravilno cijenio olakotne i otegotne okolnosti na strani optuženika.

8.6. Prvostupanjski sud je, suprotno žalbenim navodima stranaka, određujući vrstu i mjeru kazne koju će primijeniti uzeo u obzir sve okolnosti koje utječu da kazna po vrsti mjeri bude lakša ili teža za počinitelja kaznenog djela, a osobito stupanj krivnje, pobude iz kojih je kazneno djelo počinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zakonom zaštićenog dobra, okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno, okolnosti u kojima je počinitelj živio prije počinjenja kaznenog djela i usklađenost njegova ponašanja sa zakonima, okolnostima u kojima živi i njegovo ponašanje nakon počinjenja kaznenog djela te ukupnost društvenih i osobnih uzroka koji su doprinijeli počinjenju konkretnog kaznenog djela.

8.7. Pravilno je optuženiku kao olakotno cijenio iskazano žaljenje, smanjenu ubrojjivost tempore criminis, dosadašnju neosuđivanost, njegov raniji život, vrlo teške životne uvjete, okolnost da je putem ostao bez noge, bio žrtva psihičkog i fizičkog nasilja te da je svjedočio na putu koji je prošao i smrti svog prijatelja, te kao otegotne značajan stupanj kriminalne volje i bezobzirnost, okolnost da je brzo i spretno napustio mjesto događaja te u roku dva dana napustio Republiku Hrvatsku i pobjegao u I..

8.8. Stoga, nije u pravu državni odvjetnik kada tvrdi da prvostupanjski sud nije u dostatnoj mjeri cijenio otegotne okolnosti na strani optuženika i precijenio olakotne, a također nije u pravu optuženik kada smatra da je prvostupanjski sud precijenio otegotne okolnosti i u nedovoljnoj mjeri cijenio olakotne okolnosti na strani optuženika. Također, vezano za žalbene navode državnog odvjetnika treba napomenuti, da se okolnost što optuženik nije priznao djelo istome zasigurno ne može cijeniti kao otegotna okolnost.

8.9. Protivno žalbenim navodima državnog odvjetnika i optuženika, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, prvostupanjski sud je optuženiku pravilno utvrdio sve okolnosti u smislu članka 47. KZ/11. koje utječu da kazna po vrsti i visini bude lakša ili teža za počinitelja, a što je sve valjano obrazložio.

9. Slijedom navedenog, kako ne postoje razlozi zbog kojih državni odvjetnik i optuženik pobijaju prvostupanjsku presudu, a Visoki kazneni sud Republike Hrvatske je, u povodu podnesenih žalbi stranaka, ispitao prvostupanjsku presudu i u skladu s odredbama članka 476. stavka 1. ZKP/08. te je našao da nije počinjena neka od povreda odredaba kaznenog postupka na koje drugostupanjski sud, prema članku 476. stavku 1. točki 1. ZKP/08., pazi po službenoj dužnosti kao i da na štetu optuženika nije povrijeđen kazneni zakon (članak 476. stavak 1. točka 2. ZKP/08.), na temelju članka 482. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci ove presude.

U Zagrebu 17. listopada 2023.

Predsjednik vijeća:

Željko Horvatić, v.r.